

॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ वातायमानैः इतस्ततोधावद्भिः ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ १२० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ १२४ ॥ इति भीष्मपर्वणि नैलकंठीये भारत
परिवार्यतु ते सर्वे गांगेयं तरसारणे ॥ त्रिभिस्त्रिभिः शरैर्घोरैर्भीष्ममानर्चुरोजसा ॥ ८ ॥ प्रत्यविध्यत तान् सर्वान् पितादेव ब्रतस्तव ॥ यतमानान् महेष्वासांस्त्रिभिस्त्रि
भिरजिह्मगैः ॥ ९ ॥ ततः शरसहस्रेण सन्निवार्य महारथान् ॥ हयान्कांचनसन्नाहान् भीमस्य न्यहनच्छरैः ॥ ११० ॥ हताश्वे सरथे तिष्ठन् भीमसेनः प्रतापवान् ॥
शक्तिं चिक्षेप तरसा गांगेयस्य रथं प्रति ॥ ११ ॥ अप्राप्तामथ तां शक्तिं पितादेव ब्रतस्तव ॥ त्रिधा चिच्छेद समरे सापृथिव्यामशीर्यत ॥ १२ ॥ ततः शैक्यायसींगु
र्वीप्रगृह्य बलवान्गदां ॥ भीमसेनस्ततस्तूर्णपुपुवे मनुजर्षभ ॥ १३ ॥ सात्यकोपितस्तूर्णभीमस्य प्रियकाम्यया ॥ गांगेयसारथिं तूर्णपातयामास सायकैः ॥ १४ ॥
भीष्मस्तु निहते तस्मिन् सारथौ रथिनां वरः ॥ वातायमानैस्तैरश्वैरपनीतोरणाजिरात् ॥ १५ ॥ भीमसेनस्ततो राजन्नपयाते महाव्रते ॥ प्रजज्वालयथावद्भिर्दह
न्कक्षमिवैधितः ॥ १६ ॥ सहत्वा सर्वकालिङ्गान् सेनामध्ये व्यतिष्ठत ॥ नैनमभ्युत्सहन्केचित्तावका भरतर्षभ ॥ १७ ॥ धृष्टद्युम्नस्तमारोप्य स्वरथे रथिनां वरः ॥ प
श्यतां सर्वसैन्यानामपोवाहयशस्विनं ॥ १८ ॥ संपूज्यमानः पांचाल्यैर्मत्स्यैश्च भरतर्षभ ॥ धृष्टद्युम्नं परिष्वज्य समेयादथ सात्यकिं ॥ १९ ॥ अथाब्रवीद्भीमसेनं सा
त्यकिः सत्यविक्रमः ॥ प्रहर्षयन् यदुव्याघ्रो धृष्टद्युम्नस्य पश्यतः ॥ १२० ॥ दिष्ट्या कालिङ्गराजश्च राजपुत्रश्च केतुमान् ॥ शक्रदेवश्च कालिङ्गः कालिङ्गाश्च मृधेहताः ॥
॥ २१ ॥ स्वबाहुबलवीर्येण नागाश्वरथसंकुलः ॥ महापुरुषभूयिष्ठो धीरयोधनिषेवितः ॥ २२ ॥ महाव्यूहः कालिङ्गानामेकेन मृदितस्त्वया ॥ एवमुक्त्वा शिनेर्नृपा
दीर्घबाहुररिंदम ॥ २३ ॥ रथाद्रथमभिद्रुत्य पर्यष्वजत पाण्डवं ॥ ततः स्वरथमास्थाय पुनरेव महारथः ॥ तावकानवधीकुद्धो भीमस्य बलमादधत् ॥ १२४ ॥
इति श्रीमहाभारते भीष्मपर्वणि भीष्मवधप० द्वितीययुद्धदिवसे कालिङ्गराजवधे चतुष्पंचाशत्तमोऽध्यायः ॥ ५४ ॥ ॥ ५५ ॥ ॥ ५६ ॥ संजय उवाच
गतपूर्वाह्णभूयिष्ठे तस्मिन् न हनि भारत ॥ रथनागाश्वपत्तीनां सादिनां च महाक्षये ॥ १ ॥ द्रोणपुत्रेण शल्येन रूपेण च महात्मना ॥ समसज्जत पांचाल्यस्त्रिभिरेतैर्म
हारथैः ॥ २ ॥ सलोकविदितान् श्वान्निजघान महाबलः ॥ द्रौणेः पांचालदायादः शितैर्दशभिराशुगैः ॥ ३ ॥ ततः शल्यरथं तूर्णमास्थाय हतवाहनः ॥ द्रौणिः पांचा
लदायादमभ्यवर्षदथेषुभिः ॥ ४ ॥ धृष्टद्युम्नं तु संयुक्तं द्रौणिना वीक्ष्य भारत ॥ सौभद्रोभ्यपतत्तूर्णविकिरन्निशितान् शरान् ॥ ५ ॥

भावदीपे चतुष्पंचाशत्तमोऽध्यायः ॥ ५४ ॥ ॥ ५५ ॥ ॥ ५६ ॥ गतेति ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥